

משיח:

מתניתין:

חטאו כהן משיח או נשיא עד שלא נתמנו, ואחר כך נתמנו, הרי אלו בהדיוטות, ומביאים שעירה או כשבה – דברי חכמים⁽⁴⁾.

רבי שמעון אומר: אם נודע להם מחטאם עד שלא נתמנו, הרי הם חייבים להביא קרבן יחיד אף לאחר שהתמנו. אבל אם נודע להם רק משנתמנו, הרי הם פטורים לגמרי מקרבן.

כי לדעת רבי שמעון חיוב המשיח או הנשיא להביא קרבן הוא רק באופן שהחטא ודיעת החטא היו בשעת חיוב שוה.

ומה משיח, שאין מביא פר בשוגגת מעשה גרידא, אלא עם העלם דבר, בכל זאת הוא מביא חטאתו גם על חטא שחטא משעבר.

נשיא, שמביא חטאת של נשיא בשוגגת מעשה גרידא, אינו דין שמביא חטאתו כנשיא גם על חטא שחטא משעבר!⁽³⁾

לכן, תלמוד לומר לגבי שעיר נשיא "אשר נשיא יחטא". ודרשין: החוטא כשהוא נשיא, אין, רק אז מביא הוא קרבן נשיא, אבל נשיא החוטא לאחר שעבר מנשיאותו, כשהוא הדיוט, לא!

שעבר. ולכן בא הפסוק ללמד שחיוב הנשיא אינו תלוי במשיחותו, אלא במינויו ושררתו על העם, וכשעבר נפקע חיובו.

4. הקרן אורה הקשה איך מחייבים רבנן כהן משיח בכשבה או שעירה על מה שחטא קודם משיחותו, והלא אילו עשה כעת בשוגגת מעשה בלא הוראה לעצמו היה פטור, ובאופן כזה מבואר [בסנהדרין ע"א]: שגם רבנן מודים שנחשב כהשתנה דינו ופטור, כי אין החיוב חל בעת שאינו יכול להתחייב על חטא מסוג זה כעת. וכן תמה באבי עזרי [פ"ג ממלכים] מהסוגיא לעיל [ג]. שתולה דין מרובין ונתמעטו במחלוקת רבי שמעון ורבנן, אף שחיובן חל בעת מיעוטן, ואילו עברו כעת היו פטורין, וקיימא לן שבאופן כזה רבנן מודים לפטור.

וצריך לומר על פי דברי הגר"ח [פ"ז ממרים], שאישתני דינא פוטר רק מחיוב מיתה, והיינו שהנידון בקרבן הוא לגבי החיוב על חטאו מעיקרא, ועל כך נפטר בשינוי הדין כאילו הוא אדם אחר. אבל מה שהחיוב לא חל כעת, הוא דין מיוחד שהתחדש במיתת בי"ד, שאינה חלה

פר מפני קדושתו, אלא גדלותו גורמת שישתנה קרבנו, ולכן השוותה הגמרא מסברא את דינו לנשיא. ולפי ביאורו ניתן לפרש כדרכו, שהפסוק בא ללמדנו כי אף שטעם חיובו שוה, גזירת הכתוב לחייבו פר גם אחר שעבר. ומאידך יתכן לומר שכך היתה ההוא אמינא להשוותם, והפסוק משמיענו כי שונה טעמו של כהן משיח מנשיא, וחיובו מפני קדושתו, ולכן נמשך חיובו גם אחר שעבר, כי משיחותו לא בטלה. ונמצא שביאור זה עולה לכל השיטות שהובאו בהערה על המשנה.

וראה בחידושי הגרעק"א שתמה על עצם הקל וחומר.

3. גם בנידון זה הקשה החזו"א על דמיון המשיח לנשיא, שהרי משיח קדושת כהונתו עליו ונשיא כבר אינו מלך כלל, ותיריך כדלעיל. ואם נבאר שהפסוק במשיח בא להשמיענו שדינו שונה, וחיובו מחמת קדושתו, וכדעת הרמב"ם והטורי אבן, נמצא שכאן התהפך הנידון להשוות נשיא למשיח, והוא אמינא כי המשיחה מחייבתו כמו משיחת כהן, ולא יתבטל דינו אפילו אחר